

MAGYARI

HUNGARIA
Extern

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLO NYOMDA**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Az angol-francia szövetség legfőbb tanácsa az európai hadszíntér kiterjesztéseiről

A finnek részére elhatározta a segélynyújtás nagyarányu megszervezését. A francia közvélemény egyrésze követeli a Szovjettel a diplomáciai szakítást. A kormány még szükségesnek tartja a diplomáciai összeköttetés látszatszerinti fenntartását

Párizsból jelentik: A legfőbb szövetségi tanács hétfőn megtartott értekezletén minden vonatkozásban megvitatták a finneknek szánt segélynyújtás nagyarányu kifejlesztését. A radikális párt, amelynek elnöke maga *Daladier*, kedden határozatban szólította fel a kormányt, hogy megfelelő intézkedésekkel tegye lehetővé a finn szabadságharc győzelmes folytatását. A közvélemény egyrésze sürgeti, hogy a segélynyújtással egyidőben

Franciaország vonja le a helyzet diplomáciai következményeit is. Kormánykörökben azonban úgy vélik, hogy a nyugati nagyhatalmak szempontjából egyelőre előnyösebb a diplomáciai status quo látszatszerinti fenntartása. Annyi bizonyos, — mondják a Quai d'Orsay körében, — hogy a nyugati nagyhatalmak teljesíteni fogják a Finnország irányában december 11-ikén vállalt kötelezettségeiket.

Rendőri eljárások a szovjet párizsi kereskedelmi és utazási irodái ellen. Surics orosz nagykövet tiltakozott

Moszkvából jelentik: A szovjet unió párizsi kereskedelmi képviseleténél, — mint a Szovjet Távirati Iroda jelenti — házkutatást tartott a francia rendőrség. Február 5-én reggel, mintegy száz polgári ruhás rendőr behatolt a párizsi szovjet kereskedelmi képviselet épületébe. Kijelentették, hogy a rendőrfőnöktől felhatalmazásuk van házkutatásra. Azonnal elvették a távbeszélő vezetékeket, behatoltak az irodahelyiségekbe, valamint a helyettes kereskedelmi képviselő lakásába és azt is végig kutatták. A házkutatások során sok okmányt elkoboztak. A szekrényeket és a pénz-

szekrényeket kinyitották. A kereskedelmi képviselő tisztviselőinek a lakását is átkutatták. Ezzel egyidőben házkutatást tartottak az Inturist orosz utazási iroda és a volt párizsi szovjet iskola helyiségeiben is.

Surics párizsi szovjet nagykövet, amint az eseményről értesült, azonnal követelte a rendőrök távozását és a felfoglalt okmányok visszaadását. A rendőrség a követelést elutasította és ezért *Surics* még aznap délután tiltakozott a francia kormány-nál.

Washingtonban a parlament kevés szótöbbséggel határozott amellett, hogy tovább is fenntartja a Szovjettel a diplomáciai kapcsolatot

Washingtonból jelentik: A Egyesült Államok parlamentjében egy demokrata képviselő indítványt terjesztett elő, hogy töröljék el azokat az alapokat, amelyek a moszkvai követség fenntartására szolgálnak. Az indítványt az amerikai kép-

viselőház — csekély szavazatkülönbséggel bár — elutasította. Politikai megfigyelők szerint azonban arra lehet következtetni, hogy az Egyesült Államok és a szovjet közötti diplomáciai viszony megszakítására irányuló mozgalom erősen tért hódít.

Olasz értesülés arról, hogy Svédország háboruba lépését sürgetik

A svéd közhangulat vonakodásai és hajlandóságai

Rómából jelentik: A Stefani-iroda stocholmi tudósítója közlése szerint az angol érdeklőségű svéd körökben London részéről állandó erőfeszítések vannak, hogy Svédország lépjen ki semlegességéből és avatkozzék be a finn-orosz háboruba Oroszország ellen. Az angolok ezen a réven azt akarják elérni, hogy a Németországgal való orosz és svéd forgalmi összeköttetések a háború ilyen kiterjesztésével megakadályozódjanak. Az olasz tudósítás hozzátéveszi, hogy nehéz elképzelni Svédország háboruba lépését mindaddig, amíg Oroszország nem kezd támadást svéd felségjog alatti területek ellen. Azonban a svéd érdeklőségekben

egyre nő a hajlandóság az angol biztatás követésére.

Német sajtóhang a „diktált” és „koldult” békéről.

Berlinből jelentik: A *Völkischer Beobachter* egyik utóbbi számának első oldalán a többi között ezeket írja:

— „Nem lesz megegyezéses béke!” — az angol háborúnak ezt a jelmondatát kiáltotta oda a világnak az angol hadügyminiszter, a február 3-án New-Castleben mondott beszédében. Eszerint az angolok a legközelebbi békét diktálni fogják Németországnak. Hát mi majd megadjuk erre a választ: a békét az angolok koldulni fogják!
(Tudósításunk folytatása a harmadik oldalon.)

A németek fehér könyve a népkisebbségi kérdéstről

XI.*

Mult közleményünkben eljuttunk a fehér-könyv adatai ismertetésében odáig, hogy német részről a kisebbségi kérdés politikamentesítésére a lengyel és német belügyminiszteri szaktisztviselők időnkénti összejövetelét, s ezeken a felvetődő egyes esetek közös elintézését ajánlották. Tehát valami állandó jellegű közös szakbizottságot, mely a maga döntéseivel irányítólag is tudjon hatni a kisebbségi vonatkozású ügyekben. Amint már közöltük, 1938. július 19-ikén a lengyel külügyminiszter kabinetfőnöke, *Lubienski* gróf adott választ az ajánlatra, hogy a lengyel kormány elvben nincs ellene ilyen összejövetelnek. Arra azonban nem tudott határozott tájékoztatást adni, vajjon az első összejövetelt milyen időre képzelik. Csak úgy találmra mondogta, hogy talán őszre. Őszig azonban a világpolitikai hullámzások is erősítették a lengyelországi belső politikai hangulatokat, melyek mind németellenesebb kiéleződést vettek.

Egy korábbi ismertetésünkben már közöltük, hogy a lengyel sajtótüzeléseket, s a *Grazinski* sziléziai vajda pártfogása alatt álló „Nyugati Szövetség” mind izgatottabb és izgatottabb mozgalmait *Mollke* 1938. szept. 2-án szóvártta *Beck* lengyel külügyminiszternél. Mire a külügyminiszter azt válaszolta, hogy ezeknek a jelenségeknek erősebb megrendszabályozása nem célszerű, hanem jobb így biztonsági szerepet nyitni az utcai közhangulatnak, s ekként a túlzó követelések mérséklését inkább el lehet érni. Körülbelül e szempont alá tartozott az is, hogy a Danziggal szomszédos tengerparton és a korridorvidéken a Nyugati Szövetség 1938. augusztus második felében sorozatos tüntető népgyűléseket tartott. Ezek közül különösen a *Gdingen*, *Graudenz*, *Thorn* és *Dirschau* városokban lefolytakról küld 1938. aug. 24-én panaszos jegyzéket a danzigi államfő, *Greiser* szenátusi elnök, a danzigi szabadállamban lengyel diplomáciai képviselőként alkalmazott *Chodacki* miniszternek. Felpanaszolja, hogy a tüntető gyűlések Danzig Lengyelországhoz csatolását követelték, s hogy az izgató beszédekre a tömeg ilyen felkiáltásokkal válaszolt: „Üljétek meg a Hitler-bandát”, „Adjatok puskát”, „Menjünk Danzig ellen!”, „Ki a németekkel Danzigból!”, stb. A danzigi elnök panaszolja azt is, hogy a lengyel korridor *Graudenz* nevű városában, az ottan lakó danzigi áliampolgárságú vállalkozók felszólítást kaptak, hogy 3 nap alatt hagyják el a várost és a lengyel köztársaság területét, máskülönben erőszakkal dobják ki őket. Kérte a danzigi elnök, hogy a lengyel miniszter az ellenséges magatartás megszüntetése érdekében lépjen közbe a varsói kormánynál.

Ez a Danzig elleni láz nem hirtelen fellobbanásból származott. És hogy a miatta való panasz *Chodacki* miniszternél nem nagy megértésre találhatott, azt következtetni lehet abból, hogy éppen ez a *Chodacki* nyilvános kijelentésekkel is tanúságot tett Danzignak Lengyelországhoz való csatolása mellett. Ő volt az, aki már 1937. nov. 11-ikén, mikor Danzigban az ottani lengyel kisebbség nemzeti ünnepet tartott Lengyelország új államalakulásának az év-

* Előbbi közlemény a „Magyar Lapok” 1940. február 4-iki számában.

Bronchitis ellen Puhlman-Tea

Kapható minden gyógyszerárban.
Eredeti csomagolásban 106 és 144 lal.
Lerakat: „DIGITALIS“ Oráste 847/a.

fordulóján, a következő kijelentést tette: „Még jól emlékszem arra az időre, mikor én is ott küzdöttem a háborúban, s mindig az volt a reményem, hogy ez a háború hozza meg Lengyelország feltámadását. Eppen ilyen reménnyel kell lenniök itt Danzigban is a lengyeleknek, s ezzel a reménnyel kell várniok, hogy rövid idő alatt lengyellé válik a talaj, amin laknak.“ Chodacki akkor is diplomáciai képviselő volt Danzigban, mikor ezeket mondotta, s így annál nyomatékosabban estek szavai a mérlegre, de egyúttal a diplomáciai szokásoknak megfelelő tartózkodástól is annál feltünőbbben elütöttek. Mindenesetre ez a hivatalosnak is vehető lengyel magatartás sokat megmagyaráz abból, hogy 1938-ik év augusztusában, a korridorvidéken lefolyt Danzig-ellenes tüntetéseknek mi volt az igazi jelentősége. A lengyel belső közhangulatra a világpolitikai hullám ezen a danzig-i részen kezdett már 1938. nyarán belőnni.

A nagyobb politikai hullámzás azonban az 1938-ik év őszén a szomszédos Csehszlovákia akkor kezdődő feloszlásával ömlött át a lengyel közhangulatba. A csehszlovákiai szudéta-német kérdés világpolitikai érdeklődés előterébe került, s az angol kormányzat is szamba kezdte venni, hogy a csehszlovákiai németellenes támaszpont feladása közeli idők eshetőségévé válik. Duff-Cooper akkori angol tengerészeti miniszter megkezdte tájékoztató útját az orosz és a balti államoknak a bekerítő politikában való részvétele felől, s éppen 1938. augusztusában sorra látogatta a balti államokat. E tájékoztató útja során Beck lengyel külügyminiszterrel is beszélgetést folytatott. Az 1938. évi szeptember 1-ei „Daily Mail“ című angol nagy lap szerint Duff-Cooper a balti útjáról való visszatérése után azt ajánlotta Halifax külügyminiszternek, hogy Lengyelországgal sürgősen kezdjen diplomáciai megbeszélést. A lap megemlíti, hogy Duff-Coopernek Beck lengyel külügyminiszterrel jelentős megbeszélése volt, s ebből merített tájékoztatója az, hogy „a cseh kérdés megoldásában Lengyelország is részesedést kaphat.“ De a megbeszélés folytán „szorosabb lehet az együttműködés Lengyelország és Anglia között nemcsak Csehszlovákia, hanem a Közép- és Kelet-Európára vonatkozó kérdések tekintetében is, ami nagyfontosságú diplomáciai fejleményekre vezethet.“

Amint a közelmúlt visszaemlékezhetünk, ezek a nagyfontosságú diplomáciai fejlemények 1938. év őszétől kezdve egy fél év alatt be is következtek. Elég az hozzá, hogy akkor, 1938. szeptemberében még csak annyi történt, hogy Raczynski Edvard lengyel nagykövet szabadságidejét megszakítva, hírtelen visszatért londoni állomáshelyére. Nagyobb fejlemények következtek be azonban már 1938. szeptemberében Csehszlovákiára nézve, mikor a kiéleződött szudéta-német kérdésben a csehszlovák kormány a német népcsoportnak kisebbségjogi megoldásokat kínált, ez viszont népi egyenjóság alapján önkormányzatot követelt, s teljes szakadás állott be a cseh és német népcsoport között. Megkezdődött a polgárháborús felkészülődés, mikor Chamberlain angol miniszterelnök hírtelen repülőútra határozta el magát, s személyesen találkozott 1938. szept. 15-én Hitler német birodalmi vezérrel. E találkozó során angol-francia-német-olasz összejövetel elvében állapodtak meg a csehszlovák kérdés rendezésére.

Szeptember 18-ikán úgy Anglia, mint Franciaország követői a németek javára területmódosítást ajánlanak a csehszlovák kormánynak. Prága Moszkvától kér segínyt. Moszkva azonban ezt megtagadja. Szeptember 20-ikán a német külügyminisztérium felhivatalos lapja, a „Deutsche Diplomatische Korrespondenz“ amellet emel szót, hogy Csehszlovákiában a német kérdésen túl „általános megoldásra van szükség, mely valamennyi népcsoport — első sorban a magyar és lengyel népcsoport — jogos

igényeit is kielégíti, s így a zavar eddigi tényezői kiküszöbölésével, kiindulási pont lesz Közép-Európa népeinek békés és virágzó együttélésére.“ Viszont ugyanakkor a francia kormányhoz közelálló „Petit Parisien“ bizonyos aggodalommal vette, hogy Csehszlovákiában a német kérdésen kívül más népcsoportok ügye is a négyhatalmi találkozó szöbakerüljön. A francia kormánylap azt írta, hogy „a magyar és lengyel követelés bonyolultabbá teszi a kérdést, mert a cseh állam teljes felbomlásának kilátásait idézi elő.“

Ilyen előjelek közt jött össze 1938. szept. 29-ikén Münchenben a négyhatalmi találkozó, melyen Hitler német kancelláron kívül Chamberlain angol, Daladier francia és Mussolini olasz miniszterelnökök vettek részt. Megállapodtak, hogy néprajzi elvek alkalmazását kell alapul venni Csehszlovákia viszonyai rendezésére, s ezek szerint a 70 százalékon túli német lakosságú Szudéta-vidék október 10-ig a német birodalomhoz csatolandó, a többi németlakta vidéken népszavazást kell tartani. A lengyel és magyar népcsoportokra még kimondotta az értekezlet, hogy ezek elrendezéséről a cseh kormány a lengyel, illetve magyar kormányokkal három hónap alatt egyezzen meg, s ha e meg egyezés nem sikerülne, a négyhatalmi találkozó ismét összeül döntésre. A négyhatalmi határozat után okt. 5-én Benes csehszlovák köztársasági elnök lemondott. A német területek átcsatolása a mondott határidőig megtörtént. A lengyel kormány küldöttsége október 7-ikén adta át követelést Prágában, hogy a lengyel lakosságú Olsa-vidéknek és abban Teschen városnak és környékének azonnali átadását kívánja, amibe a prágai kormány bele is egyezett. Erre azt a területet, mi Kattowitztól délre, a lengyel-sziléziai vajdaság főszomszédágában fekszik, — a lengyel csapatok 1938. október hó 9-ikéig megszállták.

A magyar népcsoport ügyében 1938. október 9-ikén kezdődtek meg a tárgyalások és sok húza-vona között tartottak. Teljes megszakítás is állott elő a tárgyalásokban. Végre a felek olasz-német döntőbíróóságban egyeztek meg, s ez a bíróság Bécsben november 2-án hozta meg a müncheni határozat elvételét képest néprajzi alapon a döntést, ami Magyarországnak visszaadta a magyarlakta Felvidéket. Ennek átvétele is november 20-ikáig megtörtént. Csehszlovákia megmaradt területei a csehszlovák, a szlovák és a ruszinok vidékeiből szövetséges államalkotású igyekeztek összezáródni. Ki is mondtak ilyen szövetséges államformára valami alkotmányt, s új államfőt is választottak Hácha addigi prágai közigazgatási bírósági elnök személyében. Az új cseh-szlovák-ruszin állam azonban a szövetségi összetartást nem tudta megtalálni, folytonos belső nehézségei és ellentétei támadtak, ami pár hónap múlva további végleges felbomlásra vezetett. Erről még későbbi ismertetéseinkben alkalmunk lesz szólni.

Jelenleg még annyit említhetünk meg, hogy a lengyelországi népkisebbségi kérdés a volt Csehszlovákiából való elcsatolással bizonyos halmozódást kapott. Egyik halmozódása az volt, hogy az Olsa-vidéken jelentősebb német elem is került lengyel uralom alá, viszont az Opeln-vidék német csatolásával újabb lengyel népelemek jutottak a német birodalomba. Ezekre nézve 1938. október 18-án a varsói német nagykövet és október 20-án a lengyel külügyminiszter helyettese levélváltást folytatott, mely kölcsönös kötelezettséget kért, illetve vállalt, hogy az új kisebbségekre az 1937. évi november 5-iki kisebbségvédelmi nyilatkozat hatályát a két kormány kiterjeszti.

Hogy erre nézve német részről indult ki a kezdeményezés, arra okul az szolgált, hogy az Olsa-vidék nagyipari üzemeiben a lengyel megszállás után nyomban megkezdődött az ottani német munkások nagyobb mérvű elbocsátása. Emiatt a német külügyminisztérium már 1938. október 15-én szót tett a berlini lengyel nagykövetségnél. A német birodalmi belügyminiszter pedig 1938. nov. 5-ikén értesíti a külügyminisztériumot, hogy a tescheni vidék lengyel megszállása óta onnan 6000 német nemzetiségű menekült jött át a birodalom területére, s a további menekülések megállítására ha-

tározatot kellett alkalmazni. Mégis naponként 120 menekült érkezik át, ki arról panaszol, hogy éhínségbe jutott munkahelye elvétele miatt, s visszamennie se lehet, mert lengyel részről a határátlépésre csak úgy adták engedélyt, ha az illető előbb írásban lemondott a visszatéréséről. A tescheni német lakosságnak körülbelül 30—40 százaléka kényszerült így otthona elhagyására.

A német külügyminisztérium 1938. november 26-ikán utasítást küld a varsói német nagykövetségnek, hogy a népkisebbségvédelmi nyilatkozat alapján emeljen szót az Olsa-vidék német népe érdekében. Az utasítás felsorolja, hogy a német munkások elbocsátására a lengyel megszállás óta következő módszereket alkalmazták: 1. a további alkalmazást attól tették függővé, ha három hónap alatt lengyel nyelvvizsgát tesz az illető munkás vagy tisztviselő; 2. csak azoknak a német munkásoknak engedték meg az üzemből való továbbdolgozást, akik egy lengyel szervezet megbízhatósági listáján névsorba vannak véve; 3. a bér minden további fizetése nélkül szabadságolták a munkásokat, vagy végkielégítés nélkül elbocsátották őket; december 31-ikére felmondottak olyan német munkásoknak és alkalmazottaknak, akik gyermekeiket nem jelentették be lengyel iskolák növendékeiké. Munkásokon és kisebb tisztviselőknél kívül német származású vezető mérnököket és igazgatókat is fizetés nélkül szabadságoltak vagy elbocsátottak. Beszüntették a munkás segélypénztárak nyugdíjainak a fizetését is a német nyugdíjasok részére. A német tulajdonban levő üzemeket kényszerigazgatás alá vették.

Ugyancsak az 1938. november 26-iki utasítás felsorolja az Olsa-vidék németjeinek azt a sérelmét is, hogy az ottani német iskolákat mind megszüntették. Csak egyetlen német népközpontot hagytak meg, de attól is a szülőket igyekeznek elriasztani. A beiratkozásnál a lengyel tanítók rendőri készenléttel lépnek föl, s a rendőrök „gummitokkal ütnek rá arra a szülőre, aki ragaszkodik ahhoz, hogy német iskolába írják be a gyermekét.“ A német külügyminiszter írta végül ezt mondja: „Mindezeknek a rendszabásoknak az eredménye az összes német iskolarendszernek a végzetes visszaesése. Teschen megszállása előtt 4 jót szervezett nyilvános és egy magán népiskola volt ott, továbbá 2 nyilvános és egy magán polgári iskola, 1 gimnázium, 1 reáliskola, 1 kereskedelmi iskola, 1 állami tanítóképző és egy magániskola tanítóképzésre, míg jelenleg csak egyetlen egyosztályú német népiskola van. Az eddigi német iskolákba járt gyermekeknek csak az egytizedrésze jelentkezett német iskola látogatására.“ A varsói német nagykövetség mindezekben december 6-ikán, december 15-ikén és december 20-án tett újabb és újabb közbenjárásokat. December 20-ikán a lengyel külügyminisztériumban azt felelték, hogy a hatalomátvétel első idejében vannak, s az alsó hatóságok még nem tudnak a központi utasításokhoz kellően alkalmazkodni. Belátható időn belül azonban az Olsa-vidéken is nyugalmasabb útra terelődnek a viszonyok.

Lengyelország azonban még egy másik halmozódást is kapott a kisebbségi kérdésben. Erről majd legközelebbi alkalomkor hozunk ismertetést.

(b. p.)

Elsőrendű ifjusági beszédanyag:
Dr. Szivós Donát:
A ma diákja
Ifjusági szentbeszédék!!
Ára 120 Lei és portó

10 nap leltári vásárt rendez a „SOLDURI“

10 nap cca 2000 pár olcsó cipőt

10 nap bocsájtunk vevőink rendelkezésére 295, 395 árban

10 nap . . „SOLDURI“ cipőüzlet, Oradea, Alexandri-u. 6

A fogyasztók érdekvédelme

*

Bucurestiből írják: A kormány azon intézkedései, amelyeket egyik hétről a másikra a fogyasztók érdekvédelme bevezetett, általános megelégedést keltettek. Azok, akik azt hitték, hogy nyugodtan üzérkedhetnek a közszükségleti cikkekkel a közigazgatási és bírósági hatóságokkal kerültek szembe, akik aztán elvették kedvüket a fogyasztók zsarolásától. A nagyarányú áremelkedés periódusa után a kormány erőyes közbelépésére sikerült az élelmiszeik és ipari termékek nagyrésznél állandó jellegű, közepes árat megállapítani. A rendszabályozás most már kiterjed szinte valamennyi közszükségleti cikkre, amelyeket az állam kérés nélkül ellenőrzése alá vetettek.

A kormány azonban nem állhat meg itt. Mivel az üzérkedést nemcsak a piacon és a kiskereskedelemben lehet letörni — az intézkedéseket kiterjesztették közvetlen a gyárakra, tehát a termelőforrásra is.

Igy az étolaj egységes árat kilogrammonként 50 feiben állapították meg — az olajat előállító gyárak raktáraiban s ez a cikk drágábban, mint 54 leiert egyetlen fogyasztó kezébe sem kerülhet. Ugyanakkor intézkedések történtek a termelés fokozására, hogy az étolaj behozatalát lehetőleg mentesítsék a termelést s hogy ne kelljen hallatlan arányban megdrágított keleti étolajat szállítani külföldről.

A lisztárakat hasonlóképpen szigorúan korlátozták s a lisztet, valamint a kenyert sohasem drágíthatják meg az üzérkedők a fogyasztók közönség kárára. A kormány azonban arra is ügyel, hogy erőszakkal ne szorítsa le az árakat. A román társadalomnak nem lehet érdeke, hogy kihasználják a földművelő munkáját s azt követeljék a kormánytól, hogy értékén alul adassa el a mezőgazdálkodással terményeiket. Természetesen a kormány állandó figyelemmel és befolyással kíséri a napi piacot, hogy amíg a buzából kenyér lesz, minden üzérkedést kizárjanak.

Eppen a napokban jelent meg a nemzetgazdasági miniszteriumnak a rendelete, amely leszögezi, hogy a kormány nem engedni meg a cukor árának semminemű fölemelését. Ezzel a közleménnyel kapcsolatban meg kell említenünk, hogy Románia szinte egyetlen állam Európában, ahol még szabad mennyiségben, minden megszorítás nélkül minimális áron juthatnak cukorhoz a fogyasztók. Nem érdektelen összehasonlítani a romániai cukorárakat az olaszországi árakkal, ahol a termelő gyár különként 20 lei hasznót számíthat fel s emellett az állam 36 lei adót szed minden kiló cukor után. Nálunk az eladási ár olyan magas sines, mint az olaszországi cukor adója.

A fogyasztók érdekeinek védelme nem üres szavakban, hanem tettekben nyilvánul meg. Pedig még csak kezdetén vagyunk az intézkedéseknek. A lakosságot minden téren megvédik az üzérkedéstől.

Japán felé is romlik a szovjet viszonya?

Moszkvából jelentik: Az orosz-japán viszony ismét kiéleződött. A szovjet haderő hivatalos lapja, a *Krasnaja Svesda* legutóbbi számában már nyíltan azt írja, hogy Japán részéről meglepetést keltő szöveg a szovjet számára. A lap szerint Szibériában ki kell építeni Oroszország távolkeleti védelmi vonalát és védelmi készülségbe kell helyezni az orosz haderőt. Kétségtelen, — írja a lap, — hogy Stern tábornoknak most ezért kellett újból átvennie a szibériai vörös haderő főparancsnokságát. Stern tábornok már legközelebb Chabarovszkba utazik, a szibériai szovjet haderő főparancsnokságának székhelyére.

További élénkség a Balkánon

Áprilisban újabb ülése lesz a Balkán-szövetségnek

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

Belgrádból jelentik: Beavatott jugoszláv politikai körökben szerdán az a hír terjedt el, hogy a Balkán-szövetség áprilisban újabb ülést tart. Ezuttal a szövetség gazdasági tanácsa ül össze, hogy megvitassa a belgrádi értekezleten hozott határozatok gyakorlati végrehajtásának módjait. Az április elejére tervezett gazdasági értekezletet Athénben akarják megtartani.

Kormányátalakítás várható Jugoszláviában.

Belgrádból jelentik: A cáfolatok ellenére tovább tartja magát a hír, hogy február végére, vagy

a következő hónap elejére kormányátalakulás következik Jugoszláviában. *Cvetkovics* elhatározott szándéka, hogy új alapokra fekteti a mögötte álló kormánypartot és igyekszik megnyerni a maga számára minél több régi szerb politikai partot és pártcsoportot.

Saracoglu nem megy Párizsba, Cvetkovics meglátogatja Athént és Ankarát.

Istanbulból jelentik: *Saracoglu* török külügyminiszter szerdán Istanbulban kijelentette, hogy nem megy Párizsba. *Cvetkovics* athéni és ankarai látogatásának hírére azonban nem cáfolta meg.

Németország a Fekete-tenger államai közötti egyezmény terve ellen

Berlinből jelentik: A német-török viszonyra zavarólag hat *Saracoglu* török külügyminiszter szófiai látogatása és ottani sokretű tárgyalása. Német külpolitikai tényezőkben ismét feléledt az a gyann, hogy Törökország tulajdonképpen a nyugati nagyhatalmak érdekében igyekszik befolyásolni Bulgáriát. Rámutatnak ezekben a körökben arra, a már többször említett tervre, melyszerint a Fekete-tengeri államokat egységes blokkba akarják tömöríteni. Ez a terv német külpolitikai tényezőket komoly megfontolásra késztet és nem haboznak már ma kijelenteni, hogy Németország már eleve visszautasítja egy Fekete-tengeri paktum megkötését, mert elképzelhetetlennek tartja, hogy annak ne lenne Németország és Olaszország elleni éle. Ebben az összefüggésben tárgyalják német körökben azt a hírt is, hogy Románia puhatolozott Berlinben és Moszkvában, hogy kap-

hatna-e onnan garanciát. Ezek a hírek — úgy mond — inkább csak kísérleti léggömbök.

Egy jugoszláv hajó elfogatása a Földközi tengeren. Légi riadó Gibraltárban.

Belgrádból jelentik: Az angol tengerészeti hatóságok a görög vizeken elfogták és Máltába kísérték a Beograd nevű jugoszláv gőzöst. A hajó rakományát Máltában kirakják, a hajót pedig visszaszolgáltatják. Ez már a harmadik jugoszláv hajó, melynek tartalmát az angol dugáruellenőrző hatóságok elkobozták.

Gibraltáról jelentik: Szerdán reggel három ismeretlen repülőgépet vettek észre, amelyek a gibraltári sziklacúcs felé tartottak. Azonnal légi riadót rendeltek el, mely negyed óra hosszáig tartott.

Az ír köztársasági hadsereg két tagját Angliában kivégezték

A Coventryben történt bombamerénylet elkövetésével vádolták őket. A kivégzés miatt zavargásoktól tartanak. De Valera ír köztársasági miniszterelnök hiába járt közbe az elítéltekért

Londonból jelentik (Reuter): A legmagasabb helyekről történt közbenjárások ellenére Richards és Walls ír terroristákat, a Coventryben történt bombamerénylet tetteseit, szerdán délelőtt 9 órakor a windsongreeni börtönben kivégezték. A kivégzést megelőző éjszakán London összes rendfenntartó szerveit készenlétségbe helyezték, több mint 10.000 rendőr őrizte az angol főváros fontosabb épületeit és áttörhetetlen rendőrvézet vette körül a windsongreeni börtönt is. Zavargásokról eddig nem érkeztek jelentések. Az ír köztársasági hadsereg tagjai és De Valera elnök kedden egész nap lázas tevékenységet fejtettek ki az elítéltek megmentése érdekében. Az erről szóló jelentéseink a következők:

Dullanty, az ír szabadállam fő kormánybiztosa húszperces megbeszélést folytatott Chamberlain miniszterelnökkel. A megbeszélés után kijelentette az újságíróknak, hogy a miniszterelnök a legnagyobb figyelemmel hallgatta meg előterjesztéseit. *Dullanty* ezután visszatért a fő kormánybiztosság épületébe és telefonbeszél-

getést folytatott De Valera elnökkel.

Dullanty egyébként kedden Eden dominiuniügyi miniszter is meglátogatta. A fő kormánybiztos a két ír köztársasági hadsereghez tartozó, szerdára kitűzött kivégzésével kapcsolatos kérdésekről tárgyalt Edennel.

Franciaországban egy elzászi németet végeztek ki.

Párizsból jelentik: Nancyban szerdán agyonlőttek egy Ross nevű, német származású elzászi polgárt, akit a katonai törvényszék kémkedés vádjával halálra ítélt.

Mint Berlinből jelentik, a német sajtó a legnagyobb felháborodás hangján foglalkozik úgy ennek az elzászi németnek, mint a két ír terroristának a kivégzésével. A *Völkischer Beobachter* Ross kivégzésével kapcsolatban a többi között ezeket írja:

— Most már kétségtelen, hogy Franciaország éppen olyan ellenségünk, mint Anglia és szó sem lehet többé arról, hogy amire eddig gondoltunk, hogy a francia népet kíméljük.

Kallódó tehetség

*

Nagyvárad, február hó.

A színház mögött nagy csoportosulás. A naskorlással körülvevett kertcskében foltos gúnyját, féllábu ember nagy igyekezettel gyűjtögeti a megmaradt havat. Nehezen megy a munka, mert a faláb sehogy sem hajlik a görnyedezéshez; hol előre, hol hátra kell kinyújtani, végigfektetni a havon. De ez nem gátolja a rokkant, szegény embert igyekezetében; már egész kis halmot görgetett, kapart össze fáradhatatlanul, mintha hivatásos útkaparó lenne, rendes fizetésű városi alkalmazott, akinek mára az a feladata, hogy kitakarítsa ezt a kertcskét s felébressze a hó alatt szunnyadó pázsitot. De nem, a világot sem városi utcseprő a szegény, bédember, hiszen pusztá kézzel dolgozik és különben sem alkalmas közszolgálatra, mert rokkant az istenadta.

— Mi lesz ebből a sok hóból? — kérdezem.

— Hőember! — akar felvilágosítani, egy inasgyerek.

De a féllábu ember komolyan, fölényesen javítja ki:

— Ebből szobor lesz.

S már hozzá is fog a műhöz. Erélyes kézmozdulatokkal kezdi formálni az anyagot, néha sántítva hátrál, hogy jobban láthassa a kialakuló arányokat, aztán ismét nekiesik s mialatt keményen harcol a lusta és alkalmatlan tömegekkel, szemében valósággal az ihlet tüze ég. Jeles mesterek műterméiben láttam ehhez hasonlatos, alkotó munkálkodást.

És rövid idő alatt készen is áll a mű, ami csakugyan jóval több, mint hőember. Határozott mintázású, női mellszobor alakul ki a szemünk előtt; a mester közben mentegőzik kissé, nem jó már a hó, túlságosan olvadás, nehéz mintázni vele... Bezzeg egy héttel ezelőtt a Körös-parton egész kompozíciót készített, amely egy apát ábrázol, gyermekével, mellettük farkaskutya hever.

— Ez igaz, — bizonyítja egy bérkocsis, — aki közeli álomáshelyét hagyta el, hogy a falábu ember művészetét megcsodálja. — Én is láttam azt a szobrot. Remek volt, kár, hogy elolvadt azóta.

— De ez mind semmit — toldítja egy sofőr, aki meg a túloldalon állomásozó gépkocsijához lett hűllen a műélvezet kedvéért. — Tud ó fából is szobrokat faragni. És agyagot is nagyszerűen formál. Rajzolgat is. A karrikatúrái olyan, hogy az ember szakad meg a kacagástól. Művész ez, csak nem néz ki belőle.

Hát a külső megjelenése nem is nagyon árulja el művészetét, de a szemében lobog valami, ami nem mindennapi lélekre vall. S ha a munkáját látja az ember, lehetetlen nem sejteni tehetséget benne.

— Tanult valahol szobrászatot? — kérdezem a rokkant embert, mialatt az utolsó simításokat végzi a rendkívül kifejező, arányaiban kiképzésében meglepően sikerült mellszobron.

— Schol, — feleli egyszerűen. — De Pesten a Szent József árvaházban nevelkedtem s ott sokat foglalkoztam ilyesmivel. Azóta is faragok, mintázatok. De csak egy szál biciklival: nincs nem más eszközőm.

— S ebből él?

Fanyarul mosolyoz.

— Dehogy. Amit csinállok, azt elajándékozom... Az igazat megvallva, kéregetésből élek.

— Van valami más mestersége?

— Kerti butor-készítő és kosárfonó vagyok. De munka nélkül tengődöm, két éve már.

Nem rossz mesterség az övé, meg lehet belőle élni. Tudok ügyes kereskedőket, akik házat építettek a piaci kosarak, kerti butorok árusításának jövedelméből. Igaz, ilyenkor, télnek idején, nem nagy szezoncikk az övé. De mégis lehet elmélni ennek az ügyeskező mesterembernek az elcsésztségén, a tehetséges magyar emberek elhallgatásán, akik egy életen át nem viszik annyira sem, hogy párszáz lelt összehozzanak egy viszonylag elég jól jövedelmező mesterség folytatásához s lerongyolódva koldulnak az utcán.

A mi emberünk még a kéregetéshez se ért. Azt hittem, megáll majd műve mellett és nagy hangon kiabálni fogja:

— Nezzétek, emberek, én mintáztam ezt a szobrot. Kiténik belőle, hogy vihettem volna vala-

Hivatalos finn jelentés:

A karéliei földszoron és Summánál a finnek minden támadást visszavertek

Lenningrádi jelentés szerint se történt lényeges esemény Svéd jelentés szerint a Mannerheim-vonalat tizennyolc kilométeres szélességben az oroszok áttörték

Helsinkiből jelentik: A hivatalos finn jelentés szerint a karéliei földszoron február 6-án az oroszok valamennyi támadását visszaverték. Summánál az oroszok szintén támadtak, de ezeket a támadásokat is kivédtek. A Ladoga-tótól északra a finnek szétszórtak egy orosz sí-zászlóaljzat. Az oroszok itt több, mint háromszáz halottat hagytak hátra. A kumói csatában az oroszok vesztesége eléri az 1500 főt. Beigazolt értesülések szerint hat orosz repülőgépet és egy kötött léggömböt a finnek lelőttek.

Helsinkiből jelentik: Finn részről elfogtak hatvan szovjet ejtőernyős katonát. Közöttük több nő is volt, akiknél robbanószereket, rádiókészüléket és katonai térképet találtak.

Viipuritól huszonhét kilométernyire állanak az orosz csapatok

Stockholmból jelentik: A Mannerheim-vonal Summánál súlyos támadásoknak volt kitéve. Az

orosz repülőgépek sűrű bombazáport zúdítottak az erődítményre, annyira, hogy egy

tizennyolc kilométer hosszú szakaszon a Mannerheim-vonal első erődítményeit a szovjet csapatok elfoglalták.

Ez azonban a Mannerheim-vonalnak csak egy része, mert ez a vonal tudvalevőleg három erődítményből áll. A szovjet csapatok szerdán 27 kilométernyire álltak Viipuritól. A rettenetes veszteségek ellenére az oroszok szakadatlanul indítják a rohamozó emberhullámokat.

Stockholmból egyébként megerősítik, hogy a tizennyolcadik szovjet hadosztály a Ladoga-tó környékén megsemmisült.

Moszkvából jelentik: A leningrádi katonai körzet vezérkarának jelentése szerint február 7-én az arcvonalon lényeges esemény nem történt. A szovjet légi haderő felderítő repülőesetek és bombatámadásokat hajtott végre.

Angol és amerikai segítségnyújtás a finneknek

Londonból jelentik: Butler külügyi államtitkár az alsóházban Knox képviselő kérdésére válaszolva kijelentette, hogy az angol kormány már gondoskodott arról, hogy Franciaországnak hadianyagokat és repülőgépeket is küldjenek. Kijelen-

tette, hogy az angol kormány teljes mértékben tudatában van az ügy sürgősségének.

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok különböző részeiből kétezer önkéntes gyűlt össze Newyorkban, hogy Finnországba induljon.

Svéd határőrök gépjárművel res előrs-csapata

mire, ha nem lettem volna apátlan, anyátlan árvagyerek s ha nem veszttem el csontsorvadásban a fél lábomat. Nézzétek a munkámat, jó emberek, szánjátok Lennem a jobb sorsra érdemes, szerencsétlent és adjatok, adjatok, nem alamizsnát, hanem, hogy annyi hányódás után kis műhelyt rendezhessek be magamnak, amelyben, elhíhetitek, még nagyobb hozzáértéssel folytatom a kosárfonást, amit tanultam, mint a szobrászatot, amire nem tanított senki.

De nem ezt teszi.

Szembe áll hőemberével, elégedetlen vele, nem úgy sikerült, ahogy szeretne volna. A fej tar-

tása nem elég kecses, az arc vonalai nem elég finomak... Rossz már a hó... A körösparti kompozíció hasonlíthatatlanul jobb volt. Nem is szóla arról a juhászról, amit a napokban faragott egy darab tűzijaból. Az különösen tetszett mindenkinek, nagy öröme volt vele a szomszédnak, akinek ajándékba adta...

Eszibe se jut, hogy tőkét kovácsoljon a hőemberből, amit a járőrelők csodálkozva állnak körül és szinte rá kell tukmálni azt az aprópénzt, ami önkéntelenül kikivánczok nézői zsebéből.

Nagy Gyulának hívják.

(i. h.)

Német telepítés a volt lengyel korridor területén

Pozenből jelentik: Danzig nyugat-poroszországi kerületben és a Warthe kerületben a balti és a wolhyniai németeken kívül Délnyugat-Németországból is telepítenek le német földműveseket. Württemberg és Baden sűrű lakosságú vidékein egyesítik a törpebirtokokat és ily módon százezer paraszt családot szabaddá tesznek a kivándorlásra. A volt lengyel területre telepített németek kellő nagyságú földbirtokot kapnak.

Letették az esküt a minimális munkabérek megállapító bizottság tagjai

Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári ítéletábra főelnöke: dr. Papp Joan előtt tegnap délelőtt 11 órakor tették le hivatali esküjüket a Minimális Munkabérek Megállapító Bizottság tagjai.

A tizenkét tagú bizottságban a munkaadók részéről Ivan Octavian Dermata-gyári főtisztviselő, Peptea Jacob Ugir igazgató, Trager Francisc, a Cartea Romaneasca cég beltagja, Pop Alexandru nagybányai gyáros, Gabrielesch nagyváradi mérnök és Fodor Viorel kolozsvári kereskedő, az alkalmazottak részéről pedig Stroia Gheorghe szenator, a bőripari munkás céh titkára, Jovanel Dumitru magántisztviselő, a magántisztviselő céh alelnöke és annak titkára: Kandel Ignác, továbbá Bruder Ferenc, a szakmai szervezetek tanácsának titkára, Jungberth György, a vendégipari alkalmazottak céhének titkára és Botici Romulus nagybányai magánalkalmazott kaptak kinevezést.

A kinevezett tagok valamennyien esküt tettek az ítéletábrai főelnök előtt, majd annak megtörténteivel dr. Papp Joan főelnök beszédet intézett hozzájuk:

A bizottság az eskü letételével megalakult ugyan, működését azonban mindaddig nem kezdheti meg, amíg akár az egyes szakmai céhek, akár a cégek, vagy valamelyik munkás szakmai csoport részéről kérés nem intéződik a minimális munkabér törvény alkalmazását illetően.

Állítólag a Magántisztviselő Céhének Kereskedelmi Csoportja szándékozik beadványával előindítani egész Szamosz tartományra kiterjedőleg a minimális munkabér törvény alkalmazását.

Az országban található acél-, vas- és ócskavaskészleteket törvényrendelettel a hadsereg felszerelési minisztérium rendelkezésére utalják

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap törvényrendeletet közöl. Ennek értelmében az országban található acél, vas és ócskavas készleteket a hadseregfelszerelési minisztérium rendelkezése alá utalja. A törvényrendelet értelmében mindazok, akiknek kétszáz kilogramm ócskavasnál több van birtokukban, a törvényrendelet közlésétől számított tizenöt napon belül be kell jelenteniük készleteiket és jelentéseiket az időze-

rű adatokkal meg kell ismételniük minden hónap első tíz napjában. Az ócskavas vétel és eladás árát, valamint a fémipari üzemekhez való elosztását a minisztérium állapítja meg. A bejelentési kötelezettség elmulasztása kétezertől százezer leig terjedő pénzbüntetést von maga után és öt-ezertől egymilliókétszázézer leig büntetik azt, aki a rendelkezést megkerülve, vasat ad el, vagy felhasznál.

Az angol alkirály tárgyalásokat kezdett az indiai lakosság lecsillapítására

Gandhival való megbeszélései sikertelenül végződtek. Az alkirály az indiai muzulmánok vezérével is tárgyal

New Delhiből jelentik: Ismeretesek azok a tárgyalások, amelyeket Gandhi az indiai Uj-Delhiben az indiai alkirályval, Lord Lilinthgow-val folytatott. A tárgyalások eredménytelenül végződtek és Gandhi elutazott Uj-Delhiből. A londoni Reuter-ügynökség most közli Gandhi nyilatkozatát a tárgyalások befejezése alkalmával. A nyilatkozat így szól:

— Nem látom a békés és tisztességes megoldás lehetőségét Nagy-Britannia és India vitás kérdéseiben — mondotta Gandhi — amíg Anglia el nem ismeri Indiának azt a jogát, hogy alkotmányát önmaga állapítsa meg. Angliában az utóbbi időben nagyon sokat beszéltek a népek függetlenségéről és Angliának történelmi hivatásáról, hogy e függetlenség fölött őrkdjék. Nos hát — mondotta Gandhi — mi nagy nép vagyunk és szabadságunk kérdése egyedül Anglia egyenes szándékától és őszinteségétől függ. India függetlenségét a világ-

háborukor is megígérték, de ez az ígélet nem teljesedett. Reméljük, hogy ezuttal Anglia jópéldával fog eljárni India szabadságának kérdésében.

— Ha ezt a feltételünket teljesítik, a többi kérdések, ugymint a védelem, a kisebbségi kérdés, a fejedelmek és az európai érdekek kérdései, mind megfelelő megoldást nyernek.

— India nemzeti kongresszusának kérdése és az alkirály ajánlata között lényeges különbség van. Az angol kormány egyedül akar dönteni India

Gandhi

sorsa felől, a Kongresszus kivánságai pedig éppen ellenkezőek. A Kongresszus szerint a szabadság igazi értelme abban áll, hogy India népének engedjék egyedül határozni saját sorsa felől minden külföldi beavatkozás nélkül.

Gandhi hajlandó a tárgyalások tovább folytatására.

A Havas ügynökség egyik jelentésében kiegészíti a Reuter új-delhi-i jelentését a következőkkel:

Az indiai alkirályval folytatott tanácskozás után tett nyilatkozatát Gandhi így fejezte be:

— Nem kedvtelenül el a tárgyalások sikertelensége — mondotta — mert az alkirály is és én is lépcsőnek használjuk fel a mostani kudarcot a jövő sikeréhez. Ha pedig nagyon rövid időn belül nem koronázza siker fáradozásainkat, akkor csak azt mondhatjuk: Isten óvja meg Indiát, Nagy-Britanniát és a világot.

Gandhi egyébként késznek nyilatkozott újra visszatérni Uj-Delhibe, ha az alkirály folytatni akarná a tárgyalásokat.

Az indiai alkirály különben a Gandhival történt tanácskozások utáni napon az indiai muzulmánok vezérével, Cheinával is tanácskozást kezdett. A muzulmán vezér az alkirályval való megbeszélése előtt előbb Gandhival találkozott s a két népvézér kölcsönösen tájékoztatta egymást.

„A Senki Földjén járörtevékenység“

Gyakran olvassuk a nyugati arcvonal eseményeiről szóló hadi jelentésekben: „A Senki Földjén járörtevékenység“. Kis esetpátról szólnak ezek a jelentések, rajtaütésekről és összecsapásokról, amelyek az általános harcéri helyzetet egyáltalában nem befolyásolják s azért bizonyára sokan felteszik a kérdést: Mi szükség van ezekre a vállalkozásokra, amelyek véraldozatokat rendszerint mégis követelnek?

Egy német gyalogsági ezred parancsnoka, aki nek szakaszán különösen eleven a járörtevékenység a következő, laikusok számára nem érdektelen magyarázatot adja erre vonatkozólag.

A katonai vezetésnek kötelessége készenlétbe helyezni a csapatokat az ellenséges támadásokkal szemben, hármikor és bárhonnan induljanak is ki azok. Az ellenség helyzetéről, biztonsági intézkedéseiről és esetleges előkészületeiről tehát állandóan értesülnünk kell, hogy ezekből következtetéseket vonhassunk szándékaira. Senki sem szavatolhatja, hogy az ellenség megmarad eddigi védekező magatartása mellett s nem megye át támadásba egy szép napon.

A katonai siker legtöbbször kinosan aprólékos munkától függ. Elegendő például nem tudni, hogy előretolt állásaink előtt egy 500 méteres magasságon ellenség fészkelte be magát. A hadvezetésnek pontosan kell tudnia, milyen terepszakaszokon állnak ellenséges előőrsök, hol vannak gépfegyver állások, hol készülnek drótakadályok és megerősített lövészárkok és milyen csapatokat vetnek harcba ellenünk. Ezekből a részletekből képet alkothat a vezetés az ellenség szándékairól és idejekorán foganatosíthat ellenintézkedéseket. Ezeknek az értesüléseknek, adatoknak a megszerzése a járőrcsapatok feladata. A járőrcsapat rendszerint egy tisztből vagy altisztből és néhány katonából áll, akiknek nincs más feladatuk, mint hogy lassanak, halljanak és megbízható jelentéseket tegyenek. Jelentéseik egybevetéséből össze-

függő kép alakul ki, amelynek azonban csak egy adott időpontban van értéke, mert a helyzet örökléte változhat. Az ellenséges drótakadályokon észlelhető változások például az ellenség ruárolholnapra megváltozott szándékára engednek következtetni, azért a helyzetet folytonosan újra kell vizsgálni. Ha az ellenség valahol új drótakadályokat épít, akkor sejteni lehet, hogy itt csak védelemre akar szorítkozni. A drótakadályok felszedése viszont azt a gyanút keltheti, hogy az ellenség azon a szakaszon előretörést szándékozik megkísérelni. Ugyanilyen következtetésekre adnak okot a megerősített előőrs- és gépfegyverállások, amelyekről a járőröknek szintén állandóan pontos értesüléseket kell hozniuk.

Különös jelentősége van annak, hogy milyen csapatok szálljanak meg ellenséges állásokat. Nagy különbség például, hogy francia népfölkelők, marokkók, fiatal tényleges katonák, vagy pedig angolok állanak-e valamelyik német ezreddel szemben. Ezt csak az ellenséges állásokba való behatolással foglyok ejtésével lehet megállapítani, ami már tulmegy a győnye járőrcsapatok feladatkörén. Erre a járőrök pontos jelentéseinek figyelembevételével rajtaütő csapatokat küldenek ki, amelyekkel nehéz gyalogsági fegyverek és tüzéség is támogatnak meglepetésszerűen végrehajtott vállalkozásokban. Bármilyen alapon készítik is elő ezeket a vállalkozásokat, a veszteségek mégsem kerülhetők el. Viszonylag azonban csekélyek az áldozatok: a mai hadviselés jobban kiméli az emberanyagot, mint ahogy ezt a világháboruban tették. Függetlenül a veszteségektől a katonák nagy kedvvel vállalkoznak járörtevékenységre és kisebb rajtaütésekre. Az egyéni ügyesség, ami ezeknél a vállalkozásoknál érvényesül, a puhatólózások és harcok izgalmá vonzza az igazi katonát s ezért ilyen esetekben mindig több önkéntes jelentkező akad, mint amennyire az illető katonai műveletet elrendelő parancsnoknak szüksége van.

Fejedelmi módon él Luxemburg egyetlen internáltja

Angol hadipilóta derűs kalandja Luxemburgban

Az összes világlapok leadták a hírt, hogy egy angol repülő kényszerleszállást végzett Luxemburg nagy hercegség területén.

A repülőt természetesen internálták.

Ennyi a csupasz tényállás.

De, hogy mi van e kis hír mögött, mélyen bűnbajos história, azt itt tudtam meg, Luxemburg nagyhercegség területén való tartózkodásom alkalmával.

Itt mindenki beszél róla, szenzáció, sokkal nagyobb szenzáció, mint egy angol vagy német gőzös elsüllyesztésének híre.

Ime, a história, úgy írom le, ahogy hallottam, nem teszek hozzá semmit.

Kényszerleszállással kezdődik

Két héttel ezelőtt egy angol repülő felderítő útra indult a Maginot-vonal mögött levő angol repülőbázisról.

Utját megtette és vissza akart térni francia területre, amikor gépe felmondta a szolgálatot.

Hogy mi baja történt, azt nem sikerült a derék pilótának megállapítania.

Kénytelen volt kényszerleszállást végezni. Meg is tette, mert azt hitte, hogy már francia terület fölött van.

Amikor leszállt az egyik kis francia határmenti luxemburgi falu közelében, a réten, a környékről sietve összesereglett köréje néhány csodálkozó, meglepett luxemburgi paraszt.

A föld derék népe élénk érdeklődéssel vette körül az angol pilótát és repülőgépét, annál is inkább, mert eddig még senki sem látott Luxemburg nagyhercegség területén hadirepülőgépet, mert a nagyhercegség egyetlen ilyen masinával sem rendelkezik.

A parasztok megkérdezték, hogy mi baja a pilótának és miben állhatnak rendelkezésére?

Persze ezt nem angolul tették, nem is franciául, hanem luxemburgi nyelven, amely egész speciális hajtása a német nyelvnek.

Olyan különbség, — hogy csak egy példával tegyem világossá a differenciát —, hogy „Leceburgnak” mondják Luxemburgot.

Amikor a brit pilóta meghallotta a luxemburgi atyafiak beszédét, megrémült.

A pilóta elsírja magát...

Azt hitte, hogy német területre tévedt, tehát elveszett, internálni fogják.

Elképzelhető, mennyire kétségbe lehetett esve a fiatal repülő, hiszen nem nagy dicsőséget jelent az ilyen nagyreményű, szép száll szóke katona számára az, hogy mindjárt a háború elején, harc nélkül, egy ártatlan felderítő út kapcsán máris fogságba esik vagyontérő repülőgéppel egyetemben, anélkül, hogy egyetlen lövést adott volna le.

A pilóta tehetetlen keserűségében, csúfos kudarca láttán elsírta magát.

Lett erre nagy riadalom.

A parasztok a faluba szalajtottak egy gyereket a bírórért, meg a csendőrfőnökért, mert nem tudták elképzelni, miért sírt a repülő, annak ellenére, hogy a legbarátságosabb szavakkal igyekeznek megnyugtani őt és biztosítani afelől, hogy semmi bántódása nem esik vendégszerető körükben.

Rövidesen megérkezett a községi bíró és a csendőrfőnök, de ők sem tudtak zöldágra vergődni az eltévedt idegennel, aki sír és nem tudja velük megértetni magát, mivel, hogy jó

angol lévén, nem beszél másképpen, csak anyanyelvén.

Elhatározták, hogy a pilótát bekísérik a fővárosba, gépét pedig a parasztokkal őrzetik.

Igy is történt.

Internálják az angol repülőt...

A pilóta a miniszterelnökségen, illetve kancellárián végre megtudta magyarázni, milyen bajba esett és itt megnyugtatták, hogy nem az ellenséges Németország területén tartózkodik, hanem a semleges Luxemburgban.

Hosszas tanácskozás után, amelybe minden luxemburgi vezéregyenységet bevontak, még a nagyhercegnő szárnysegédét is, kimondták, hogy a repülőt internálják egészen addig, amíg valami diplomáciai lépés nem történik érdekében.

Ez meg is történt. Internálták.

Viszont azt mégsem tartották rendes dolognak, hogy az angol pilótát rabságba ejtsék, az ellenkeznie a luxemburgiak vendégszeretével és egész kedélyes, barátságos mentalitásával.

Hat gyönyörű civilruha — állami költségre

Elhívták tehát a legjobb luxemburgi szabómestert, Steiner urat, a fejedelmi udvar szállítóját és hat rend angol ruhát rendeltek nála, méret után, az angol pilóta számára, hogy álmolni sem lehet szebbet.

Közvetlenül a csapattestekhez kell benyújtani a behívásokkal kapcsolatos kérdéseket

A nagyvezérkar 16. számú közleménye

Bucurestiből jelenti a rádió hírszolgálat: A nagyvezérkar 16. számú közleménye értelmében 1940 február 10. napjától kezdődően a nagyvezérkar nem intézi el a katonai behívásokkal kapcsolatban: az összpontosítási halasztásokra, szabadságolásra és leszerelésre vonatkozó kéréseket. Ezeket a kérvényeket a jövőben közvet-

nül az illetékes csapattesthez kell benyújtani, melyek megfelelő rendeletet kaptak, hogy a megküldött, pontosan körvonalazott utasítások értelmében intézzék el a kéréseket. A nagyvezérkarhoz intézett ilyen természetű kérvények tehát 1940 február 10. napjától kezdődően válasz nélkül maradnak.

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölesén, amely 4 és fél százalék kamatjövendelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva kifizetésre kerülő ötödőrészel s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerező román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülös
hető pénzét.

Figyelem!

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatok a

Magyar Szemle Társaság következő művei:

Hóman: A magyar történetírás utjai
ára 540 lei helyett csak 350 lei
Weisz: Mai magyar társadalom
ára 360 lei helyett csak 250 lei
Horváth: Magyar irodalmi műveltségünk
kezdetei ára 396 lei helyett csak 250 lei
Szekfü: Bethlen Gábor
ára 480 lei helyett csak 300 lei
Farkas: Fiatal Magyarország kora
ára 396 lei helyett csak 250 lei
Babits: Amor Sanctus
ára 331 lei helyett csak 250 lei

Vidéki megrendelés esetén plus 15 lei portó
A könyvek gyönyörű díszkötésben megrendel-
hetők a Magyar Lapok kiadóhivatala útján

Persze állami költségre, a nagyhercegnői kincstár terhére.

Az angol pilótaegyenruhát pedig szépen elzárták. Erre azért volt szükség, mert a nagyhercegség területén nem járhat senki egy idegen állam uniformisában, ez természetes.

Azóta az angol pilóta úgy él Luxemburgban, mint Marci Hevesen.

Az egyik legelőkelőbb szállodában lakik, az állam költségére kosztol és megkapja jókora összeget jelentő napi zsebpénzét.

Minden nap jelentkezik nála a főváros rendőrfőnöke és érdeklődik hogyléte felől. Az internálásnak egyetlen jele az, hogy a szállodában szobát béreltek egy rendőr számára is, ugyanazon az emeleten, ahol az angol katona lakik, ő „örzi” az idegent.

Az angol pilóta pedig úgy él, hogy legszívesebben örökre ottmaradni Luxemburgban.

Minden előkelő szórakozóhelyen megjelennek pazar eleganciájú ruhában, táncol, szórakozik, éli világát.

A korzónak ő a sztárja, dodelgetik és busgatják.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Helyben: Egész évre 900. fél évre 450. negyed évre 225. egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyed évre 12 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Nyugati, északnyugati szél, több helyen eső, havazás, sokfelé köd, a hőmérséklet a fagypont körül marad.

Halálozás. Mint részvétel értesülünk Kocsis Kálmánné, született Hlovay Margit, Maramaros-sziget jótékonyági és kulturális életének közismert és közszeretetten álló tevékeny tagja, elhunyt. Temetése osztatlan részvét mellett ment végbe.

BEHOZATALI KÉRVÉNYT CSAK FEBRUÁR 20-IG FOGADNAK EL. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszterium külföldi árucseré-hivatala köztudomásra hozza, hogy 1940. év első harmadára vonatkozó behozatali engedélyek kérvényeit a hivatal legkésőbb február 20-án fogadja el. Ez időpontot túl behozatali kérvényt a hivatalhoz intézni nem lehet.

EGY UDVARBAN NYOLCAN KAPTAK HASTIFUSZT A FERTŐZÖTT IVÓVIZTŐL. Maramaros-sziget. Saját tud. A Gh. Sincai 62. szám alatti bérházban egyszerre nyolc tifusz megbetegedés történt. A városi tisztifőorvos utasítására a hastifuszos betegeket beszállították a közközház járványosztályára. Mint az utólagos vizsgálat során megállapították, a tifuszos megbetegedéseket a bérház fertőzött ivóvize okozta. Minden intézkedés megtörtént, hogy a veszedelmes betegség terjedését megakadályozzák.

A minimális munkabérekéről szóló törvény ismertetése. A vas- és fémipari cég a minimális munkabérek ismertetésére folyó hó 11-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Str. Alexandri 13. szám alatti helyiség nagytermében előadást tart. E. S. adó dr. Roxin és dr. Mihutiu céh ügyészek. Az előadásra a cég igazgató tanácsa meghív és szívesen lát minden iparosot.

ÁRKOSSY LAJOSNÉ EMLÉKEZETÉNEK SZENDELTE KÖZGYÜLÉSÉT A BUDAPESTI „MÁRIA DOROTHEA” EGYESÜLET. Bucurestiből jelentik: A „Mária Dorothea” egyesület ezévi közgyűlését a Kolozsváron elhunyt Árkossy Lajosné emlékének szentelte, Berta Ilona elnöki megnyitóját után Rádnóti Dezsőné tartott emlékbeszédet Árkossy Lajosnéról.

A Magyar Népközösség szervező munkája. Székelyudvarhely. Saját tud. A Magyar Népközösség szervező munkája Udvarhely megyében Filó Ferenc dr. képviselő, vármegyei tagozati elnök vezetése és irányítása mellett szépen halad előre. Legutóbbára Zetelaka és Fenyéd községekben volt népes alakuló gyűlés, amelyen Filó Ferenc dr. beszéde után kimondották a helyi tagozatok megalakulását és megválasztották a tisztikart. A zetelaki tisztikar névsora ez: Márton Lajos elnök, Kalapács Árpád alelnök, ifj. Szabó Lajos titkár, Sebestyén J. János pénztáros, Boros László ellenőr. Választmányi tagok: Sándor Dénes, Máté F. Dénes, Sándor M. Dénes, Jakobs Imre és Jakab Mihály. Fenyéden a következőket választották meg: Szabó Károly elnök, Oláh Ignác alelnök, Sándor Imre titkár, Nagy Ferenc pénztáros, Péter Ignác ellenőr. Választmányi tagok: Lukács Ferenc, Sáska J. Gergely, Miklós Dénes, Sinkó Dénes és Gergely Márton.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS

Mindazoknak, akik édesapánk elhunyt alkalmával részvételükkel fájalmunkát enyhíteni igyekeztek, ezúton mond köszönetet

Keresztessy Lajos
és Balogh B. Béláné
szül. Keresztessy Gabriella
gyermekel.

1916—19. évi háborús emlékkereszt tulajdonosai viselhetik a svájci sapkát, Bucurestiből jelentik: Csehszlovákia II. Károly király törvényrendeletet írt alá, amely az 1916—19. évi háborús emlékkereszt birtokosainak jogot ad a hagyományos svájci sapka viselésére, amelyet Mihály nagyvajda, mint Ferdinánd király leszármazottja visel.

MEGHALT GERBEAUD EMILNÉ. Bucurestiből jelentik: Szerdán reggel Budapesten 86 éves korában elhunyt özv. Gerbeaud Emilné. Az elhunyt az európai hírv. Gerbeaud cukrásznak volt a felesége.

Légyvédelmi felhívás. Felszólítjuk mindazokat, akik a légyvédelmi kurzusokat a vas- és fémipari cég rendezésében a munkakamaránál hallgatják, hogy az ellenőrző könyvecskéik átvevetele végett irodánkban Str. Alexandri 13. szám alatt folyó hó 10-ig bezárólag feltétlen jelenjenek meg. Mindazokat, akik a fenti napig a könyvecskéiket nem veszik át, a nyilvántartásból törlik s ez által az eddigi előadáson való részvételüket elvezzük.

A NÉGYÉVES KISFIU APJA REVOLVERÉVEL JÁTSZADOZVA, SZIVENLŐTTE ÉDESANYJÁT. Bucurestiből jelentik: Kő János, szigetcsuci halór négyéves kislia csüörtörtök délelőtt apja forgópisztolyával játszadozott. A pisztoly véletlenül elsült és a golyó a gyermektől egy lépésnyi távolságban álló édesanyjának a szívébe hatolt. A szerencsétlen asszony azonnal kiszívódott.

MARAMAROSSZIGETEN ÉS NAGYVÁRADON ISMÉT EMELIK A MAXIMÁLIS ÁRAKAT. Maramaros-sziget. Saját tud. A mérsárosok küldöttségileg fölkeresték a polgármestert és kérték a disznóhus, valamint a zsirnak való árának emelését. A város vezetősége helyt adott a kérelemnek és a disznóhus árát 2 leiel, míg a zsirnakvaló árát 4 leiel fölemelték. Az áremelést jóváhagyás végett fölterjesztették a tartománykormányzósághoz. Mint nagyváradai tudósítónk jelenti, a város ármegállapító bizottsága ülést tartott, amelyen az érdekeltek kereskedők meghallgatása után elhatározták, hogy február 15-től kezdődően a kenyér árát 50 banival, a marhahús árát 1 leiel, a borju- és disznóhus árát különként 2 leiel, míg a zsír és zsirnakvaló árát különként 4 leiel föl emelik. A hét folyamán meghatározzák a többi maximált cikkek árát is.

Meg akarta menteni a vonat elé ugrott öngyilkost egy kalauz — súlyosan megsebesült. Románresicáról jelentik: A vasúti hídnál Tarnóci Bait 35 éves munkás öngyilkossági szándékkal a motoros vonat elé vetette magát. A vonatvezető észrevette az öngyilkos szándékát és azonnal fékezett, de a katasztrófát már nem tudta elhárítani s a kerekek halálra gázolták a munkást. — Cocora Péter kalauz szintén látta a szerencsétlenséget. A vonat lepecsóján állott s le akart ugorni, hogy az öngyilkos segítségére siessen. Közben elcsuszott s ő maga is a kerekek alá került. A kalauz a fejét súlyosan megsérülte s sérüléseket is szenvedett. Súlyos állapotban szállították kórházba.

Molta svájci szövetségi elnök temetése Bernben. A háttérben a híres óratórony látható

A február havi légyvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

Délelőtt tartják a légyvédelmi előadásokat

Nagyvárad. Saját tud. A városi légyvédelmi iroda értesíti a város közönségét, hogy február 7-től, szerdától kezdve a légyvédelmi tanfolyamokat délelőtt 9 órától 11-ig tartják meg a Katolikus Kör nagytermében, ugyanabban a sorrendben, mint azt már az 1940. január 29-iki 131-es számú hirdetményben közölték; tehát:

február 8-án az M, N kezdőbetűsök,

február 9-én az O, P kezdőbetűsök,

február 10-én az R kezdőbetűsök,

február 12-én az S kezdőbetűsök,

február 13-án a T, U, V és W kezdőbetűsök tartanak tanfolyamokat.

A tanfolyamokat a Katolikus Körben tartják meg (Regele Carol II. utca 5. szám) a fenti sorrendben minden délelőtt 9—11 órák között.

Azokat, akik a kiképző tanfolyamokról elmaradnak, az aktív és passzív légyvédelmi törvény 63-ik szakasza alapján 500—2000 lelig terjedhető pénzbírsággal vagy ismétlődés esetén 1-től 30 napig terjedhető elzárással büntetik.

Mindenki vigye magával az ellenőrző könyvecskéjét láttaozás és nyilvántartás céljából. A nyilvántartás megkönyvitése végett a levágandó szelvényekre mindenki írja reá nevének kezdőbetűjét és a könyvecske számát.

A kiképző előadások hallgatása minden polgárra nézve (nőkre is) kötelező, 7 és 60 év között. Akiknek már van gázálarcuk, hozzák magukkal, mert a gázkamrán is keresztül vezetnek őket.

AUTOSZERENCSETLENSÉG ÁLDOZATA LETT HESSEL ARTHUR FESTŐMŰVÉSZ ÉS MENYASSZONYA. Hollywoodból jelentik: Hessel Arthur, a magyar származású amerikai festőművész és menyasszonya a filmváros közelében autószerencsétlenségnek esett áldozatul. Hessel amerikai ösztöndíjjal négy évvel ezelőtt Budapesten élt, ahol Aba Novák Vilmos festőművész tanítványa volt.

Megindult Arad megyéből az élőállatkivitel, emelkednek az állatarak. Aradról jelentik: A napokban ismét jelentős élőállatkivitel történt Arad megyéből közel kétszáz vagon élőállatot szállítottak külföldre. A szállítmány nagyrészt a cseh-morva védnökség területére irányították, míg a többi Bécsbe szállították. A szállítmányok nagy része élősertés, míg a többi szarvasmarha. — Ugyancsak az elmúlt hét folyamán öt vagon huskésztímet szállítottak Hollandiába is. A megindult élőállatkivitel következtében a legutóbbi aradi hetipiack alkalmával élőállatok hiány mutatkozott, mire az árak emelkedő irányzatot mutattak. Az élősertés kilójáért 35—36 leit fizettek, míg a szarvasmarha 16—18 leibe került. A szarvasmarha árában egy leies árcsökkenés volt, amit a gyenge keresletnek lehet betudni. Ezzel szemben a borju ára 26—28 leiről 30—32 leire emelkedett. Az áremelkedés okát részben a földművelésügyi miniszterium egyik legutóbbi rendelkezése idézte elő. A rendelet ugyanis megtiltotta, hogy hat hónapnál fiatalabb üszőt levágjanak.

*** Néhány szó a rheumásokhoz.** Ön talán már megkísérelt minden lehetőt anélkül, hogy kimzó fájdalmaitól megszabadult volna. De Önnek sincs oka a kétségbeesésre. Tegyen még ma egy kísérletet az azonnal ható, fájdalomcsillapító Togaltablettákkal. Togal oldja a húgysavat, az emberi test ezen magatermelt, pusztító mérget.

Adományok. A három öreg vágóhídi barakk-lakó részére Cséke Márta 100 leit küldött. Adadjuk.

Szolgáltatós gyógyszertárak Nagyváradon:

Pénteken a következő nagyváradai gyógyszertárak tartanak szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vlăhuța No. 46. Telefon 21-34. (Ajtay).

Irgalmasok, Bulevardul Regele Ferdinand 27. Telefon 14-84.

Minerva, Piața Unirii.

Salvator, Str. Alexandri. (Német). Telefon 16-07.

Sabina, Piața Mihai Viteazul. Telefon 15-24.

Tisztázódtak a Teodorescu-ügy zavaros hullámai

Szatmár. Saját tud. A fővárosi lapok oldalai riportokban számolnak be a Szatmáron letartóztatott Teodorescu Traian nemzetközi szélhámos életéről. Szencziócs feltalálásban azt állítják, hogy Szatmáron Farcasanu asozny gyilkosát sikerült ártalmatlanná tenni. Ismeretes, hogy Farcasanu bucuresti alezredes feleségét öt évvel azelőtt a bécsi gyorsvonat egyik fülkéjében megfojtották, kirabolták és kidobták az ablakon. A bécsi rendőrség később letartóztatta Strasser Károlyt, aki bevallotta, hogy a gyilkosságot Teodorescu bucuresti orvosanhallgató segítségével követte el. Teodorescu azonban tisztázta magát a vád alól, mire a külügyminisztérium az osztrák hatóságok kiadatási kérelmére elutasító válasza adott. A fővárosi lapok egy része most úgy állította be a történeteket, hogy Teodorescut a gyilkosság óta nem találták meg, csak most került a szatmári hatóságok kezére. A „Romania” című kormánylap szembeszáll ezzel az állítással és rámutat arra, hogy Teodorescut a Farcasanu-fele gyilkosságért nem lehet felelőségre vonni. A több ország rendőrsége által körözött nemzetközi szélhámos ügyét az új büntetőtörvénykönyv értelmében gyorsított eljárással tárgyalta a szatmári törvényszék. A tárgyaláson Teodorescu sirva vallotta be szélhámoságait. Azt állította, hogy Teodorescu tábornok, légi és tengerészeti miniszter segítségével február 15-től állást kapott, amelyet azonban már nem foglalt el. Elbeszélte, hogy Bucurestiben a villamoson értesült a Hann Henrik zilahi és Pop Cezár bucuresti mérnök között fennálló üzleti kapcsolatról, mire a határozta, hogy Zilahra utazik és ott nagyobb összeget vesz fel a Hann nevében. Zilahig Buluc Cheorghé nevű társával együtt hamisított katonai szabadságlevéllel, 75 százalékos kedvezményvel tették meg az utat. Zilahon azonban nem merték a Hann nevében fellépni, mert a mérnököt az egész város ismeri. Szatmárra jöttek és innen táviratot küldtek Pop Cézárnak, akitől 350 ezer lei sürgős kiutalását kérték. Pop azonban felhívta Hannat telefonon és megkérdezte: mire kell a pénz. Így derült ki a szélhámoság. Háromszázötven leit mégis átultak, azonban figyelemzették a szatmári Nemzeti Bankot, hogy az összegért jelentkező egyén szélhámos, tartóztasák le. A főtárgyalást a Teodorescu védelmére jelentkező ügyvéd kérésére egy nappal elhalasztották.

POSTAFIÓK

Orbán Balázs emlékezete. Aprilis 19-én lesz ötven éve annak, hogy báró Orbán Balázs, a székelységnek e nagy fia elhunyt. A kiváló férfiú örök hálára kötelezte a székelységet azzal a hat kötetes munkájával, amelyet Székelyföldről és annak néperől írt. Mint székelyudvarhelyi tudósítónk írja, ennek a hálának kíván kifejezést adni a Magyar Népközösség udvarhelyvármegyei tagozatának kulturális szakosztálya, amely nagyszabású emlékkönyvet készít elő a nagy férfiú halálának félszázados évfordulója alkalmából. Az előkészítő bizottság február 12-én, hétfőn ül össze, hogy az ünnepség tervét és részleteit megbeszélje.

Jampecnek nevezi az erőteljes argót azt a meglehetősen provokáló megjelenésű férfitípust, amely az utóbbi időben eléggé elburjánzott. Egy ilyen jampecről szól az alábbi történet is. Jampecről, aki előt semmi sem szent, aki mint az ókori hedonisták elfajzott utóda éli világát, lebeg és lobog, miközben napjának legfontosabb eseménye, hányaszor tud végigmenni sikkes mozdulatokkal a főutcán. Egy ilyen fiatalúr Don Juan utódjának csapott fel és ebben találta élete programját. Háromhetenként vagy négyhetenként diadalittasan szállította az újabb sikerekről szóló beszámolókat barátainak. Sikereinek állítólagos vagy tényleges sikereinek egy jellemző titka volt: egy gönyörű kiállítási luxusbőrből készült női kesztyű. Ez a kesztyű beszélt. A kesztyűipar remekének készült. A Don Juan természetesen azokat a társaságokat kereste fel, ahol egy ilyen jampec fiatalúr manapság hódító jelenség lehet. Azután udvarolt és lovagi mivoltának bebizonyításaképpen átnyújtotta a hódítást váró hölgynek a kesztyűt. A hölgy elolvast a boldogságtól, a jampec homlokát új babér övezte, azután pedig jött másnap a hölgy boldog, de egyuttal szomorkodó arccal is: — Gyönyörű a kesztyű, de sajnos, kicsi. — Kicsi? — kérdezte a Don Juan-utánzat — na jó, majd kicserélem. Körülbelül ezzel bucsuzott is és többé nem jelentkezett. Ment új vidékek felé a kesztyűvel, amelyet — mondani sem kell — a létező legkisebb számu női kézre csináltatt. A csattanó pedig most következik, a legújabb időkben származó esetben, amikor mesét váró barátainak lehangoltan újszólta: — Sajnos, jó a kesztyű.

Párbaj farkas-szem-nézéssel. Mint Budapestről írják érdekes „párbaj” zajlott le szerdán a magyar fővárosban. Bibó Lajos az ismert nevű magyar író és kárpáti Aurél a szintén ismert kritikus között pár nappal ezelőtt összeszólalkozás történt, mely lovagias utra terelődött. A felek pisztolypárbajban állapodtak meg és szerdán került sor az összecsapásra. A párbajvezető segéd, eredménytelen békítési kísérlet után, tüzet vezetett. A felek azonban nem lötték ki pisztolyukat, mert abban mégis közös gondolatok voltak, hogy a mostani kivételes állapotok idején tilalmas a fegyverhasználat, s el kell kerülniök az emiatt kijáró szigorú büntetést. Így csak farkas-szemet néztek egymással, s ezzel eleget tettek a párbajkodex szerinti „becsületpróba” és „elégtételadás követelményeinek. Iskola-példa ez a „párbaj” párbaitalantására. A jelképes párbaj után a felek nem békültek ki, ami író és kritikus közt talán érthető. De etekintben is az időnek el kell hoznia a jobb megoldást.

Pénteken este 7 óra 10 perckor légvédelmi riadó lesz Váradon

Szigoruan megbüntetik azokat, akik a riadó alatt nem alkalmazkodnak a rendelkezésekhez

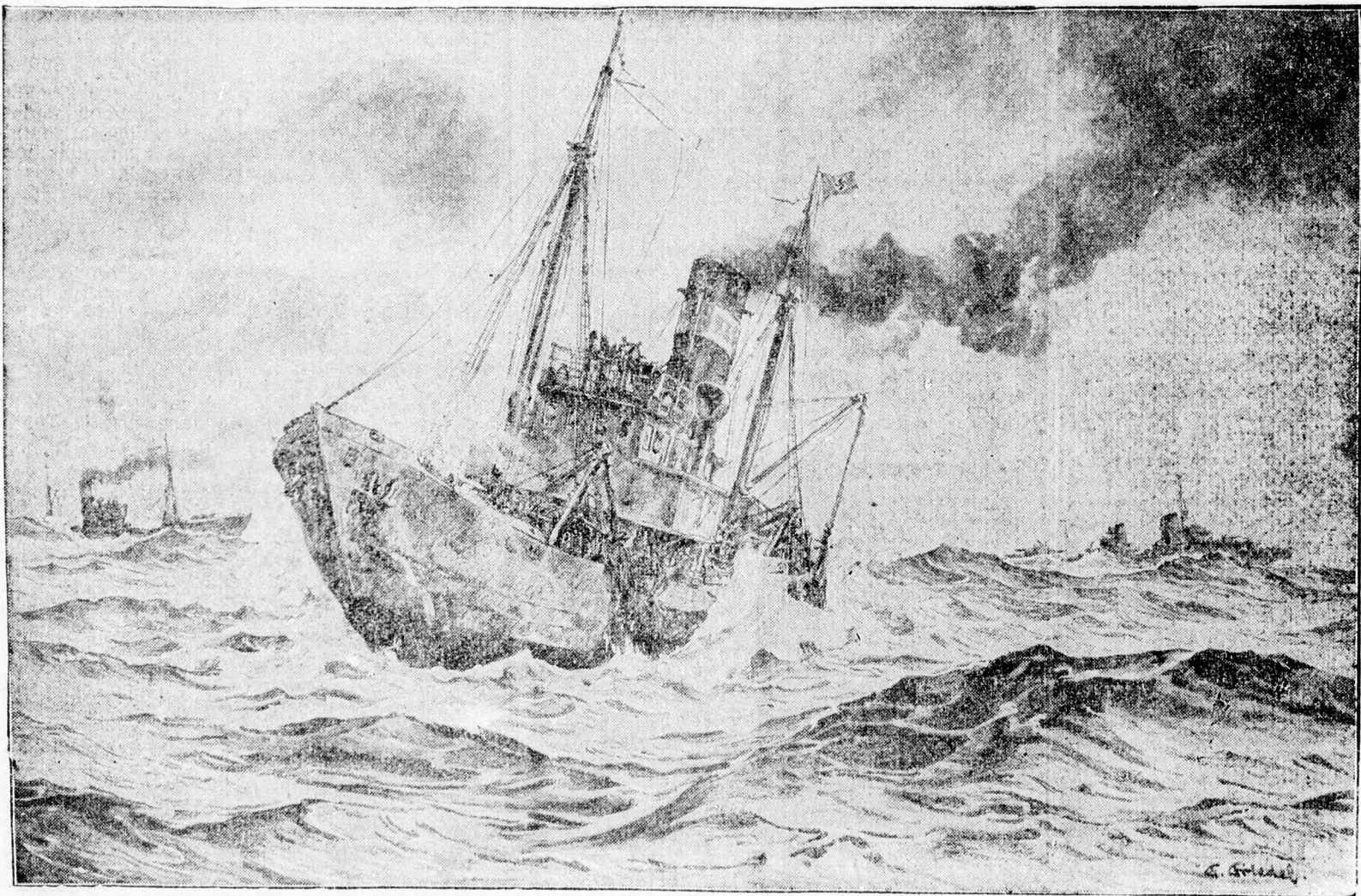
Nagyvárad. Saját tud. A város légvédelmi irodája értesíti a város polgárságát, hogy február 9-én pénteken, pontosan 19 óra 10 perckor (rádió idő) Nagyvárad város területén légvédelmi gyakorlat lesz.

A légvédelmi szirénák pontosan 19 óra 10 perckor (este 7 óra 10) adják le a vészjelzést. Erre a jelzésre legkevesebb három perc alatt mindenkinek a megjelölt óvóhelyekre kell vonulni. A közlekedés megáll. Az egész várost el kell sötétíteni.

A szirénák 19 óra 18 perckor (7 óra 18) jelzik a veszély elmúltát.

A szirénák 19 óra 18 perckor (7 óra 18) jel a légiriadó ideje alatt tartása magát a hírlapokban közölt intézkedésekhez, valamint a M. O. N. T. iroda által kibocsátott 6-ik számú rendelethez.

Mindazokat, akik saját hibájukból, hanyagságból, vagy rosszakaratból nem tartják be a légvédelmi rendelkezéseket, a légvédelmi törvény rendelkezéseinek értelmében 2-től 5 ezer leig terjedő büntetéssel sújtják.

Német halászkorvadó hadihajók védelme alatt teljesítik nehéz munkájukat az Északi-tengeren

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági növényeink táplálkozása

Az embernél és az állatoknál is a légzés feladatát a tüdő végzi el, míg a zöld növény a légzést a levelélete útján valósítja meg. Az emberi és állati szervezetet a levegőből oxigént köt le és szén-dioxidot szabadít fel, viszont ezzel szemben a növény szervezete oxigént szabadít fel és szén-dioxidot köt le. Ilyen bölcs uton gondoskodik a természet arról, hogy az emberiség és az állatvilág által is a levegőből elhasznált oxigént, amely nélkül földi életünk megszűnne, a növényvilág pótolja. Az embernél és az állatoknál szájberendezést látunk, amelyen át a tápanyag felvétele történik. A növényvilágban a szájberendezés szabad szemmel nem látható, azonban ha mikroszkóppal át vizsgáljuk a zöld leveleket, akkor a szájhoz hasonló nyílásokat fedezünk fel rajtuk, amelyek a levelek alsó szövetébe vezetnek. A levelet ezen nyílásoknak a rendezetése az, hogy ezeken át vezetődjék le a növényzet be- és kilégzése, illetve így menjen végbe a levegőből való táplálkozás folyamata.

A zöld levél alapszövetében megnyúlt sejtek, az úgynevezett chlorofilsejtszövetek ismerhetők fel további mikroszkópius kutatások után. A zöld chlorofilsejtszövetek rendeltetése az, hogy a levegő szén-dioxidját és a víz elemi alkotó részeiből oxigén felszabadítása útján az elsősorban szerves anyagot hozzák létre, ugyancsak a cukrot és ebből a további vegyi átalakulás folytán a levelekben keményítő képződik. Ez a vegyi átalakulás a nap hőenergiájának a hatása alatt megy végbe olyképpen, hogy a levelekben képződő cukorban, illetőleg a keményítőben a nap sugárzó melege felhalmozódik és növényeink szervezete ezt mint égsi terméket raktározza el számunkra. Növényeink szervezetében az így elraktározott energiaforrás nem más, mint a levegő szén-dioxidjából leköltött szénanyag, ami az emberi és állati szervezetnek az erőforrását képezi. A levelekben képződött az elsősorban cukorból, illetőleg a keményítőből épül fel az élő protoplazma, vagyis a növény szerves anyaga. Az élő protoplazma fehérjeanyagból áll, amely minden élő sejtnél a legfontosabb része. Az élő protoplazmából a cellulóz, a rostanyagok, növényi zsíradékok, viaszképződmények, keményítő, cukorfélék, savak, szóval a növény szerves anyagának minden elérhető része. Mindez a levegő szén-dioxidjából, a levelekben képződött elsődleges keményítőből, illetőleg cukorból jön létre és a levelek chlorofil tartalmu, élő sejtjeiben készül az ember és az állatvilág részére. Mindezekből tehát megállapítható, hogy szerves anyagokból (szén-dioxidból és vízből) a nap sugárzó energiájának felhasználásával szerves anyag képződik. Ezek a természeti erőforrások olyan nagy mennyiségben képződnek, hogy kiapadhatatlannak kell azokat tekinteni, bármennyire számoljunk is az emberiség és az állatvilág elszaporodásával.

Néhány évtizeddel ezelőtt olyan statisztikai számítások kerültek forgalomba, amelyek szerint rövidesen elérkezik az az időszak amikor majd a természetadta erőforrások, mint például a chilei salétrommezők kiapadása miatt, az emberiségnek éheznie kell. Az emberi elme találmányossága azonban még idő előtt felfedezte azokat az elemi erőforrásokat, amelyekből a gazdasági növényeink életfenntartásához szükséges salétromsav előállítható. Megállapították a tudományos kutatók, hogy hogy a levegőben mintegy 78 százalékos erejéig szabadon előforduló nitrogénből salétrom-

mot, ammoniát vagy mésznitrogén nevértékes nitrogéntrágyát lehet gyártani. A salétromsav nemcsak a mezőgazdasági növényeink életében fontos, hanem robbantó anyagok gyártásánál is nélkülözhetetlen. A nitrogéntrágya szerepét, mely nagy fontossággal bír gazdasági növényeink fejlődésére is, gazdáink már közelebbről ismerik. A salétrom az emberiség számára nemcsak értékes, hanem nélkülözhetetlen erőforrás is, mert a gazdasági növények a létfenntartásukhoz szükséges nitrogént rendszeresen a jó talajban előforduló salétromsav-vegyületből veszik fel. Az ammoniavegyületek is alkalmasok gazdasági növényeink nitrogénellátására az ellátására. A nitrogén-vegyületek legkönnyebben a jól átzellőzött talajban, a talajbaktériumok útján alakulnak át salétromsav-vegyületté és ebben a formában kerülnek gazdasági növényeink gyökérzetébe. A

gyökérzet útján felvett salétromsav-vegyületek még a zöld levelek ereztében is felfedezhetők.

A salétromsav-vegyületeknek és a levelekben képződött elsődleges cukornak az együttes vegyi képződményéből a fehérje-anódok, az anódnak az egyesüléséből pedig a fehérje-molekulák képződnek, amelyek vegyi hatásokra szét is bonthatók. A különböző fehérje-anyagok az élő növények protoplazmájának legfőbb alkotó részeit képezik, amelyeknek bomlási termékei nemcsak a mennyiség, hanem a minőség szempontjából is egymástól eltérőek. Így például a zöld növényi részekben található fehérje, amely az élő protoplazmát alkotja, a fehérje-építőkövek összes részeit tartalmazza. Vannak azonban növényi fehérjék, amelyeknek az összetételéből egyes építőkövek hiányzanak. Eszerint az előbbieket teljes fehérjéknek, az utóbbiakat pedig nem teljes fehérjéknek nevezzük, mint például a gabonafészékben előforduló fehérjéket is. A táplálkozás szempontjából nem lehet közömbös számunkra a fehérjedús, vagy pedig a fehérjeanyagokban szűkölködő növényi részek ismerete. A legtöbb fehérje a levelekben, a szárrészekben vagy a fiatal hajtásokban fordul elő.

A magyar gazdátársadalom nagy része számára fejtegetéseimnek a megértése, nehéz helyzetet jelent, azonban minél megközelíthetőbb módon igyekeznek gazdáink a növényvilág életműködési folyamatával, szervezetével és alap tulajdonságaival megismerkedni, annál nagyobb hasznát fogják ennek látni további ismertetéseim során.

M. I.

Javaslat a székely közbirtokosságok sérelmeinek orvoslására

Székelyudvarhely. Saját tud. Filó Ferenc dr képviselő a közbirtokosságok ügyében a következő javaslatot intézte a Magyar Népközség központi elnökségéhez:

1. Ismertessék el, hogy székelyföldi közbirtokosságaink (ösfoglalás alapján) többek osztatlan tulajdonát képező erdő és legelőből álló vagyonának — célszerűségi szempontból törvényileg biztosított — közös kezelésre hivatott magánjogi személységek, amelyeknek jogi helyzete egyébként azonos az osztatlan társ tulajdonosoknak köztörvényi uton szabályozott jogi helyzetével.

2. Közbirtokosságok részére az üzemtervek szerint esedékes évi vágterek az erdőhatóságok által a kitermelési év első felében, legkésőbbben október hó 1-ig kiadandók. Az üzemterv szerint is legelőnek minősített területeken szorványosan előforduló fák a legelő feljavítása érdekében a tulajdonosok által kivághatók külön engedély nélkül az erdőhivatalhoz 8 nappal előzetesen történő egyszerű bejelentés alapján.

A vágterek kitermelési módját a közbirtokosságok közgyűlése jogosult meghatározni, — aszerint, hogy a vágtereket egészben vagy részben nyilvános árverésen kívánja értékesíteni, vagy pedig tagjai között szétosztani házi kitermelésre. A tagok közötti szétosztás esetében köteles a birtokosság mindazon tagok jutalékát nyilvános árverésen eladni, akik nem képesek, vagy nem hajlandók jutalékaikat házilag kitermelni. Ezen árverés a közbirtokosság székhelye és a kitermelendő vágter fekvése szerint illetékes községekben az árverés nappal megelőző egyik ünnep és egy hétköznapon dobszó útján, valamint a község házában 8 napon át kifüggesztett hirdetés útján közzéteendő. A jutalékok külön-külön árverezendő s több jutalék csak ezen jutalékok tulajdonosainak

kívánságára bocsáthatók egyszerre árverésre. A kiküldési ár az erdőhatóságok által megállapított becsérték szerint állapítandó meg. Eredménytelen árverés esetén a birtokosság köteles ezen jutalékokat az említett becsáron megváltani.

3. Mentessék az erdőhatóságok részére az erdőhatóságoktól mindazon birtokosságok, amelyek az erdőhatóságokhoz szükséges ültetvényeket biztosító falkolát tartanak fenn. Ezen birtokosságok által eddig letett erdőhatóságok haladéktalanul térítessenek vissza.

4. Helyeztessék hatályon kívül a szállítási és eladási bárcáknak a Mon. Of. 1938. VII. 18-án megjelent 162. számában közzétett rendelet-törvénnyel bevezetett rendszerre, mely eredeti céljával ellentétben megkönnyítette az erdőhatóságok elkövetését s ezzel szemben köteleztessék a birtokosságok magok is arra, hogy közsegi útján az erdőben állandó ellenőrzést gyakoroljanak a kitermelés egész ideje alatt oly irányban, hogy minden kisbirtokos kizárólag a jutalékba kapott fát szállíthassa el.

5. Az erdőkezelési és őrzési díjak évi összege az erdőhivatalok által a tényleges kiadásoknak megfelelően összeállított költségvetés alapján az év elején állapítandó meg. Ezen kivívás ellen a birtokosságok az egyenesadókra szóló törvényben meghatározott jogorvoslattal élhessenek. Erdőkezelés (regim silvic) alatt álló terület más (pl. mezőgazdasági kamara) kezelés alá nem vonható mindaddig, míg azt az erdőhatóságok az erdőkezelés alól ki nem bocsátják. Az erdőhatóságok által megállapított becsérték nem hagyható figyelmen kívül az erdőkezelési hatóságok részéről sem s annak felülbírási csak erdőszeti szakközegek útján engedhető meg.

5. A közbirtokosságok tulajdonát képező vadászterületek kivételnek a Mon. Of. 1938. aug. 19-én megjelent 191. számában közzétett rendelet-törvény intézkedései alól. Súlyos visszaélésekre vezetett ugyanis ezen rendelet-törvény azon intézkedése, amely szerint a vadászterületek bérbeadására vonatkozó szerződések feltételeinek megállapításánál a tulajdonos birtokosságok meg sem kérdeztettek.

A községi tulajdont képező ingatlanokra vonatkozó korlátozó intézkedéseknek a közbirtokossági ingatlanokra való kiterjesztése egyébként ellenkezik a jelen javaslat 1. pontjában meghatározott jogi helyzettel.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: A HOLNAP HÓSEL
CORSO: PAT ÉS PATACHON.
APOLLÓ: HÁROM LÉGIONISTA KALANDJAL

1940-évi

LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR

Megnyílik: március 3-án

Bármilyen felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMT

Leipzig, / Deutschland

60%-os utazási

kedvezmény a német vas-
utakon.

vagy
Eugen v. Angerbauer, fizetlelteli képviselő, Temesvár, I. Str. Gen. Praporgescu 2
és Schuster Ludwig ezredes, német konzul Nagyvárad, Str. Nicolae Iorga 1.

Szomorú emlékek, amiket a zajló Körös felidézett

Sorscsapások pusztításai Nagyváradon

A Körös-hidakat többször is elsodorta az áradat. 1851-ben a fél város elpusztult az árvízben

Nagyvárad. Saját tudósítás. A zajló Körös fégtorlaszai között recsegeve-ropogva omlott össze a régi Garasos-híd s a víz harsogó rohanása, a fagerendák roppanása közben a város történelmét ismerő előtt hasonló erejű, sőt még sokkal katasztrofálisabb sorscsapások emlékei elevenednek fel. A legnagyobb elemi csapás emléket őriz ma is a főutcai zárda falán egy kis márványtábla, amely az 1851-iki árvíz vízmagasságát jelöli meg. A többi sorscsapásokat azonban nem jelzik emléktáblák, csupán a városi levéltárban őrzött feljegyzések, amelyek között böngészve, a következő érdekes adatokat találjuk:

A feljegyzések szerint a sorscsapások sorát a XVIII. század kezdetén, 1710-ben a Nagyváradon pusztító pestisjárvány nyitotta meg, amelyet aztán a század derekán kiütött kolerajárvány követte, ez utóbbinak azonban kevesebb áldozata volt.

1773 március 15-én fél 12 órakor a püspöki palota, több más épülettel együtt porig égett.

Az első nagy árvízről 1774. esztendő feljegyzései beszélnek. Ez év július első napjaiban kisebb, tízenhetedikén már jóval nagyobb árvíz borította el Váradot. Ekkor 24 házat úgy elmosott a kiáradt Körös, hogy még a helyüknek is nyoma tünt. Az árvíz következtében Olasz és Ujváros lakói csónakon közlekedtek, sőt az akkori Magyar-utca a víz sebessége miatt csónakon se lehetett kimenni a házakból.

1783-ban nagyméretű sáskajárás pusztította el a város környékén a termést, a feljegyzések szerint „a sáskák repülése és evése messze hallható volt” s utánuk a mezőt mintha felperzseített volna. 1786-ban újabb nagy árvíz tört a városra,

amely a kispiacot is teljesen elöntötte. 1817 március 30-án a Körös és a Pece is kiáradt s tetemes károkat okozott a városban, sőt a két hidat is elsodorta s ujakat kellett emelni.

1836 június 19. 20 és 21-ik napjain „rémitő tűzvész dühösödött” a városban, s Ujváros nagy-része leégett. 1851-ben aztán még az 1836-iki tűzvésznél is nagyobb rontás tette tönkre a virágzásnak indult várost.

1851 augusztus 13-án az esőzések következtében megáradt Körös nagy víztömeget hőmpölygetett alá. A mai Gojdu liceum helyén akkor a fapiac állt s a tutajok is ott kötöttek ki. Az áradat ezeket a tutajokat magával sodorta, nekivitt a kőpiactéri hid lábának, ahol előbb feltorlaszolódtak a fagerendák, az áradatot rázúdítva a városra, majd összetörték a hidat s az összeköttetés így teljesen megszűnt a városrészek között.

Ez a hatalmas árvíz a város 2468 házából öt-százötvenötöt teljesen rombadöntött és 6475 ember ugyszólván mindenét elvesztette.

Az elsodort kishid helyén a Káptalan építtette új hidat, s az akkori polgármester, Csorba János közbenjárására a kormány is gyorssegélyben részesítette a károslakat.

1879-ben veszélyeztette még nagyobb árvíz a várost, de több önfeláldozó polgár közbelépése elhárította a veszélyt.

A nyolcvanas évek végén aztán kiépült a mai magas partfal, amelyet a XX. század elején még jobban megerősítettek s azóta csak a külső területeket, főleg az ujjban alakult telepeket fenyegeti időnként az árvíz. (—II.)

SZÍNHÁZ

A „Feleség” Bókay János legújabb nagysikerű vigjátéka Bemutató előadás pénteken este Nagyváradon

Bókay János neve fogalom a színházterén, amit mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy legutóbbi nagysikerű vigjátéka a Feleség Budapestén a Nemzeti Színház Kamara Színházában a 125-ik előadás után még most is nap-nap után fokozódó érdeklődés mellett került színre. Budapest után Róma és Milánó vásárolta meg a da-

rabot előadásra. Kolozsváron még november hónapban került bemutatásra ez a nagysikerű újdonost a szerző személyes rendelkezése mellett, most végre pénteken este nálunk is színre kerülhet a vigjáték, amely a házasság problémáit tárja elénk. Bókay, a szerző, Bókay a rendező, ennél nagyobb garancia nem kell előadás biztosítására. A Feleség, mint a fentiekből megállapíthatjuk, a szezon legnagyobb sikere. A főszerepeket Fényes Alice, Kovács György, Nagy István, Haáz Jolly játésszák. A Feleség most csak három előadásban, pénteken este 9 órakor, szombaton délután 6 órakor és szombaton este 9 órakor (bucsuelőadásban) kerülhet színre, így az óriási érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos tesz mindenkinek jegyekről elővételben gondoskodni. A péntek esti bemutató előadást a 13. premier bérletben tartják meg.

A „Thalia” szintársulat nagyváradai műsora:

Péntek este 9 órakor: **Feleség.** (Bókay János óriási sikerű legújabb vigjátéka. Eddig 125 előadás. Rendezte: Bókay János. Főszereplők: Fényes Alice, Kovács György, Nagy István, Haáz Jolly stb. Premier bérlet 13. szám.)

Szombat délután 6 órakor: **Feleség.**
Szombat este 9 órakor: **Feleség.** (Bucsuelőadás.)

Jegyek a fenti előadásokra elővételben keddtől kezdődőleg már válthatók naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—8-ig.

Regények és útleírások

	Ara	Lei
Aldrich: <i>Száll a fehér madár</i>	68	Lei
„ <i>Családi kör</i>	62	„
„ <i>Ella kisasszony</i>	68	„
Lyttkens: <i>Ne várjatok vacsorára</i>	68	„
Mayrie G.: <i>Urihölgy állást keres</i>	63	„
J. B. Priestley: <i>Jóbarátok</i>	201	„
Mitchell: <i>Elfújja a szél</i>	270	„
Orczy: <i>Okos Pimpernel</i>	68	„
„ <i>Ősszeküszált fonat</i>	68	„
Zsigray: <i>Erzsébet királyné</i> (díszkötés)	292	„
Possanyi: <i>Üldözni fognak titeket</i> (kötve)	206	„
Balla: <i>Megsebzett</i>	135	„
Tóth: <i>Pénztár 9—2-ig</i> , (kötve)	206	„
Bagi: <i>Kiválasztottak</i>	176	„
Forster: <i>Amerika álma</i>	151	„
Kenneth: <i>Északnyugati átjáró</i> , I. II.	301	„
Zsigray: <i>Római százados</i> , (kötve)	274	„
Kállay: <i>Báthory István</i> , (kötve)	374	„
Somogyváry: <i>A város meg a sárkány</i> (fűzve)	94	„
Rachel Field: <i>Egy asszony három</i> élete, I. II.	438	„
Balla: <i>Niczy nővendék</i> , (kötve)	206	„
Jacot és Collier: <i>Marconi az éter</i> varázslója	242	„
Hilaire: <i>XIV. Lajos, a diktátor király</i>	184	„
Simán: <i>Gergely lányok</i> , (fűzve)	141	„
„ (kötve)	206	„
Szentmihályi: <i>Örök társak</i> , (fűzve)	201	„
„ (kötve)	292	„
Bottome: <i>Tulsó part</i> , költve	145	„
Cronin: <i>Réztábla a kapu alatt</i> , (kötve)	242	„
„ <i>A kalaphírvény</i> , I. II.	365	„
„ <i>Ezt látják a csillagok</i>	420	„
„ <i>Varjúnemzettség</i> , költve	183	„
Szántó: <i>Stradivári</i> , költve	185	„
Nyirő: <i>Mádéfalvi veszedelem</i> , költve	244	„
„ <i>Uz Bence</i> , költve	244	„
Bönyi: <i>Uri világ</i> , fűzve	87	„
Gulácsy: <i>Fekete völgyek</i> , I. II., III., díszkötésben	692	„

Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.

Apróhirdetések

Allást keres

szavanként 1 lei

Keresztény leány,

háztartás vezetésében jártas, magános nőtől, vagy idősebb házaspárnál elhelyezkedne. Leveleket „Keresztény leány” jelígre a kiadóba kér.

Házvezetőnőnek

menne fiatal urinó. — Ajánlatokat kiadóba kér.

Különpéle

szavanként 3 lei

Tisztviselő

intelligens tisztviselő lakótársat keres kényelmes lakásba. Nagyvárad, Bratianu-u. 37.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Nagyváradon

Moldova-utca 34. számu ház f. hó 10-én délelőtt 10 órakor birói árverésen eladatik. Törvényeséki épület, földszint, ajtó 1.

Veszek

arany, ezüst, briliáns tárgyakat. Herbst ékszerárúház, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Különpéle butorok

eladók. Nagyvárad, Str. Codrilor 11. szám.

Lakás

szavanként 3 lei

Keres

gyermektelen tisztviselő házaspár március, vagy április, esetleg május 1-re egyszobás, esetleg előszobával, — komplett lakást. Cimeket a kiadóba kérek.

Egy utcai

nagyon szép egyszobás mellékhelyiségekkel álló lakás március 1-re kiadó. Nagyvárad, Str. Titulescu 7. szám.

3 szobás

kerti lakást keresek központban május elsejére. Mignon csokoládéház. Nagyvárad, Str. Bratianu No. 2.

Egy pontos fizető

keres 2 szobás, előszobás lakást központban május 1-re. — Cim: Nagyvárad, Str. Andrei Muresan 3. szám.